

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

40. ČÍSLO / XXXII. ROČNÍK

24 Kč • 1,00 €

6. ŘÍJNA 2024

Z obsahu:

**Kde je Boží Duch,
tam je svoboda**
Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 5. června 2024,
náměstí Sv. Petra v Římě
- strana 2 -

**Pastýřský list českých
a moravských biskupů
ke Svatému roku 2025**
- strana 4 -

Had a růženec
- strana 5 -

Maria - Královna rodiny
- strana 6 -

Velký apoštol růžence
- strana 7 -

**Medžugorje:
Papežovo nihil obstat**
- strana 8 -

**Svatý Jan Berchmans -
vzor mládeže (7)**
Koloman Grieger SJ
- strana 10 -

**Putování vzácné relikvie
sv. Tomáše Akvinského
po České republice**
- strana 11 -

Domingo Martínez (1688-1749): Panna Maria Růžencová

Kde je Boží Duch, tam je svoboda

Katecheze papeže Františka při generální audienci
5. června 2024, náměstí Sv. Petra v Římě

Jan 3,6-8

Dobrý den, drazí bratři a sestry! V dnešní katechezi bych se s vámi rád zamyslel nad jménem, kterým je Duch Svátý nazýván v Bibli.

První, co o člověku víme, je jeho jméno. Právě podle něj ho nazýváme, rozlišujeme a pamatujeme si ho. Třetí osoba Trojice má také jméno: nazývá se Duch Svátý. Ale „Duch“ je latinizovaná verze. Jméno Ducha, pod kterým ho znali první příjemci zjevení, pod kterým ho vzývali proro-

ci, žalmisté, Maria, Ježíš a apoštolové, je Ruach, což znamená dech, vítr, vanutí.

V Bibli je toto jméno tak důležité, že je téměř ztotožňováno se samotnou osobou. Světít Boží jméno znamená světít a uctívat samotného Boha. Nikdy nejde o pouhé konvenční pojmenování: vždy vypovídá něco o osobě, jejím původu nebo poslání. Tak je tomu i v případě jména Ruach. Obsahuje první zásadní zjevení o osobě a úloze Ducha Svatého.

Právě pozorování větru a jeho projevu vedlo biblické autory pod Božím vedením

Pokračování na str. 13

Blíží se Svatý rok 2025, který stejně jako všechny dosavadní je mimořádnou příležitostí k prohloubení a obnově vztahu k Bohu. Proto i čeští a moravští biskupové předkládají duchovní program, který má naplnit žádaný cíl Svatého roku. Jejich pastýřský list (str. 4) byl přečten v našich kostelích v neděli 8. září. Jaký je onen duchovní program, který má vést k hlubšímu přimknutí se k Bohu a oproštění se od Zlého a všeho, co nám nabízí jako falešné pozlátko přinášející pomíjivé štěstí a uspokojení našich tužeb a vášní? Svatý rok „je příležitostí k novému začátku, pobídkou zastavit se v běhu všedních dní, smířit se s Bohem, přehodnotit svůj život, zkoumat, zda je vzkříšený Kristus jediným smyslem a cílem našeho života“.

Jednotlivé „položky předloženého seznamu“ nejsou ničím novým, a přesto jsou vždy účinným nástrojem k duchovní a mravní obnově člověka, ba i přispívají k obnově mezilidských vztahů. Je to poněkud podobné jako s modlitbou růžence: v ní se také stále opakuje tytéž modlitby a na první pohled by se mohlo zdát, že je to jen jakási nudná mantra nedosahující výrazných výsledků. Nejen svatý Don Bosco (str. 5), ale i mnozí další svatí a zástupy věřících byli a jsou svědky pravého opaku: kdo se s pokornou důvěrou v Boží lásku a v mocnou přímluvu Panny Marie modlí růženec, odchází z boje o dobro a potření zla dříve či později jako Bohem omilostněný vítěz.

Editorial

Nový začátek – stojí na seznamu jako první. Začátek čeho? Odpovědi mohou být různé, ale měly by se v konečném důsledku sejít u této: Je třeba vrátit se zpět na přímou cestu ke svatosti a opustit všechny odbočky a slepé uličky, jež nevedou nikam, anebo vedou tam, kam ve skutečnosti směřovat nechceme. Je pozoruhodné, jak někteří mladí lidé – jako např. svatý Jan Berchmans (str. 10–13) – dokážou tak milovat Pána Boha, že mají naprosto jasno, co je cílem jejich života (život věčný v nebi) a jak tohoto cíle dosáhnout (svatost). Vezměme si z nich příklad a začněme opravovat svoji duchovní cestu tam, kde je rozbitá. Bude to možná těžká práce, ale pro spásu lidské duše není žádná námaha marná...

Zastavit se – k tomu snad ani není třeba nic dodávat. Kdo se nezastaví, nevidí a nemůže nic změnit. Jen slepě běží jakoby o závod, a přitom si neuvědomuje, že už dávno se mohl odklonit od směru k cíli...

Smířit se s Bohem – velmi důležité, zvláště pro toho, kdo již delší čas tak neučinil. Neusmířená duše ztrácí schopnost přijmout Boží milost v plné míře a život takového člověka často vypadá jako obilí drcené mezi dvěma mlýnskými kameny. Již zmíněný svatý Don Bosco měl k tomu zajímavý sen, který končil poučením, že nás v duchovním životě formuje a posiluje

často a opakovaně přistupovat ke svatosti smíření a ke svatému přijímání.

Přehodnotit svůj život – čili restaurovat svůj žebříček hodnot, a to podle původního Božího záměru, který poznáváme z Desatera, ze zjevení a z Božího slova.

Zkoumat, kdo nebo co je smyslem a cílem našeho života – vyžaduje to pokornou upřímnost a niternou pravdivost. Můžeme si totiž slovy namlouvat, že smyslem a cílem našeho života je Pán Bůh, avšak realita je jiná. Vždyť už jen jakékoliv trvalé zalíbení v nějakém hříchu nás usvědčuje z toho, že něco není v pořádku... V tom je totiž úskalí lidské svobody: člověk může mít vznesený cíl, avšak zvolí špatnou cestu a cíl mine. Ke správnému rozlišování potřebujeme Božího Ducha. Ten nás bude neustále učit tomu, že svobodná vůle neznamena dělat si, co chci, nýbrž je to svoboda ke svobodnému konání toho, co chce Bůh – jak říká ve své katechezi papež František.

Vyjděme tedy na cestu své duchovní obnovy a pravdivě vyhodnoťme, kde se nacházíme na cestě ve svém úsilí o svatost a spásu své duše. Vložme tyto myšlenky i do mše svaté, do rozhovoru s živým Ježíšem ve svatém přijímání či také do modlitby růžence, k níž nás ve svých zjeveních vyzývá Panna Maria a nabízí ji jako velmi účinný prostředek ke spáse. Pokud to vše víme a podle toho konáme, pak zkusme tuto cestu ukázat i jiným...

Daniel Dehner

Očisti své srdce i svou mysl, aby se otevřely pro přijetí velkých tajemství, která ti Pán nabízí. Chce ti ukázat smysl tvé lidské existence z Božího pohledu. Nic z toho, co prožíváš a co tě čeká, neuniká jeho pozornosti. To všechno měl na mysli, už když dával počátek tvému bytí. Pros tedy Božího Ducha, aby tě naučil smýšlet o sobě samém a o svém cíli tak, jak o tobě smýšlí tvůj Stvořitel.

Není dobré, aby byl člověk sám. Od věčnosti počítá Bůh s tím, že tvé srdce potřebuje společnost. Pohled na svého prarotce v ráji. Stojí tu zatím sám uprostřed stvořeného světa, tak jak vyšel z Boží ruky. V celém tom pestrém bohatství panenské přírody *nenášel pomocníka, který by se mu hodil.* Všechno, co vidí, může pojmenovat, ale nic z toho neodpovídá na touhu jeho srdce stejnou touhou. Je přece stvořen *k obrazu a podobnosti Boha*⁽¹⁾, který je ve své podstatě nehlubším a nejživotnějším věčným společenstvím lásky. Otec a Syn se v Duchu milují tak, že *jsou jedno*⁽²⁾. U kořene všeho lidského nepokoje a nespokojenosti je jeden pravý důvod: srdce v sobě nenachází opravdový klid, dokud si nenajde toho, se kterým ho vzájemná láska spojí tak, že *už nejsou dva, ale jeden.*

Toto nerozlučné *sjednocení dvou* je věčný Boží záměr a patří k samé podstatě člověka. Ale k Ježíši dnes přišli učitelé lidu a rádi by slyšeli, jak jim schválně jejich liberální praxi: „*Už Mojžíš nám dovolil napsat rozlukový lístek.*“ Ježíš využije této příležitosti, aby vrátil věcem původní řád: *Na počátku to tak nebylo.*⁽³⁾ A ihned ukazuje, v čem je pravá příčina této nersrovnalosti: je tomu tak pro *tvrdost srdce.*

Tvrdost srdce přišla na svět s prvním hříchem, když člověk neprohlédl satanovu lest: zapomněl na Boha a potlačil sám v sobě jeho obraz. Byl jako Bůh tím, když byl s Bohem jedno. Ale sveden Nepřítelem zatoužil být sám sobě jako Bůh⁽⁴⁾. Měl odpovédět svůdci: „Kdo jsi ty, že mi to namlouváš? Nepotřebuji tvou radu. Nic mě nemůže učinit větším, než jak velký jsem vyšel z Boží ruky.“ Ale člověku se zachtělo být velkým sám v sobě a zvolil si sobectví, kterým ztvdlo jeho srdce.

Takové srdce, které hledá jen samo sebe, přestává být věrné Bohu, svému Stvořiteli, i jeho obrazu v sobě, a není proto

Svatý svazek

Zamyšlení nad liturgickými texty dnešní neděle

Dva budou jedno tělo!

divu, že je mu zatěžko stát se *jedním tělem* s člověkem, kterého mu Bůh daroval jako *pomocníka*. Ale jak by mohl to, co *Bůh spojil* v jedno tělo, znovu rozdělit vzdorovaným *rozlukovým lístkem*?

Právě osobní přítomnost Božího Syna mezi námi výmluvně dokazuje, že *rozlukový lístek* není řešení. Na největší nevěrnost, s jakou člověk vystoupil proti Bohu, když dal přednost jeho Nepříteli, neodpověděl Bůh *rozlukovým lístkem*, nýbrž *z dobrotivého rozhodnutí Božího za všechny lidi podstoupil smrt.*

Přečti si pozorně dnešní slova apoštola Pavla. Dovídáš se z nich přesvědčivě, jak daleko šel Bůh, pro něhož a skrze něhož je všechno, aby jeho božský záměr s člověkem nepřišel nazmar, nýbrž aby přivedl mnoho synů ke slávě i navzdory jejich nevěrnosti. Jen uvaž, jak dalekou cestu podstoupil, aby nás očistil ode všech nečistot, co všechno dobrovolně vytrpěl, aby mohl z našeho nitra odstranit srdce z kamene a dát nám srdce z masa⁽⁵⁾. V tom stavu, do jakého jsme se propadli svým hříchem, nemáme jinou možnost, jak v sobě obnovit porušený řád, než když se zdokonalujeme v utrpení.

Tvůj Pán, ačkoliv je *korunován slávou a ctí*, neváhal ponížít se, aby mohl být jedno s námi. Tuto jednotu uvádí ve skutek dokonce tím nejdokonalejším způsobem, když nám sám sebe dává za pokrm: *Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.*⁽⁶⁾ Ale toto tělo, kterým se Ježíš s tebou spojuje, muselo nejdříve projít výhni kříže. Jeho cestou k obnovení narušené jednoty je cesta nejkrajnější oběti. A tak jako on, který *přináší posvěcení*, ani ti, *kteří jsou posvěcováni a mají tentýž původ*, nemají jiné cesty k obnovení a vytvoření jednoty než jeho cestu. Spojení, které ze dvou *vytváří jedno tělo* a je věčným Stvořitelovým záměrem i darem, zasluhuje, aby bylo uchováno, a je-li třeba, i vykupováno za cenu utrpení, které, pokud je přijato v lásce a pro lásku, *zdokonalí* jak člověka, tak jeho svazek.

Liturgická čtení

1. čtení - Gn 2,18-24

Hospodin Bůh řekl: „Není dobré, že člověk je sám. Udělám mu pomocníka, který by se k němu hodil.“ Hospodin Bůh uhnětl z hlíny všechnu divokou zvěř a všechno nebeské ptactvo a přivedl (je) k člověku, aby viděl, jaké jim dá jméno: takové mělo být jejich jméno, jak by všechny živočichy pojmenoval. A člověk dal jméno všem krotkým zvířatům, nebeskému ptactvu a veškeré divoké zvěři, ale pro člověka se našel pomocník, který by se k němu hodil. Tu Hospodin Bůh seslal na člověka hluboký spánek, a když usnul, vzal jedno z jeho žeber a to místo uzavřel masem. Hospodin Bůh pak ze žebra, které vzal z člověka, vytvořil ženu a přivedl ji k člověku. Ten zvolal: „To je konečně kost z mých kostí a tělo z mého těla. Bude se nazývat manželkou, neboť z manžela byla vzata.“ Proto muž opustí otce i matku a přidrží se své ženy a budou jeden člověk.

2. čtení - Žid 2,9-11

Bratři! Vidíme, že Ježíš, který byl trochu ponížen pod anděly, protože vytrpěl smrt, je korunován slávou a ctí, aby z milosti Boží za všechny (lidi) podstoupil smrt. Bylo jistě vhodné, aby ten, pro něhož a skrze něhož je všechno, přivedl do slávy mnoho synů tím, že utrpením zdokonalí původce jejich spásy. Vždyť ten, kdo posvěcuje, i ti, kteří jsou posvěcováni, mají stejný původ. Proto se neostýchá nazývat je svými bratry.

Dokončení na str. 10

Tvrdost srdce provází také těžká slepota. Hřích proti jednotě a slibu věrnosti, jakkoliv zdomácněl i mezi věřícími, nepřestává být zlem, nýbrž *znesvěcuje před národy Hospodinovo jméno*⁽⁷⁾. Pravdu má náš Pán, když nám říká: *Až si vzpomene na své zlé cesty, budete se sami sobě oškliví pro své nepravosti a ohavnosti. Styděte se za své cesty, dome izraelský!*⁽⁸⁾

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Srov. Gn 1,27; ⁽²⁾ srov. Jan 10,30; ⁽³⁾ Mt 19,8;

⁽⁴⁾ srov. Gn 3,5; ⁽⁵⁾ srov. Ez 36,25-26; ⁽⁶⁾ Jan 6,56;

⁽⁷⁾ srov. Ez 36,22; ⁽⁸⁾ Ez 36,31n.

Pastýřský list českých a moravských biskupů ke Svatému roku 2025

Drazí bratři a sestry, rád bychom vás dnes pozvali ke slavení jubilejního Svatého roku 2025, který bude časem mimořádných milostí. Je vyhlášen Petrovým nástupcem jako projev moci, kterou hlava církve dostává přímo od Krista: „Tobě dám klíče od nebeského království: co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“ (Mt 16,19) Navazuje také na starozákonní Milostivé léto, rok, kdy se propouštěli zajatí, odpouštěly se dluhy a úroky, narovnávalo se každé bezpráví (srov. Lv 25,8–16).

Svaté roky (nebo též Jubilejní roky) se slaví pravidelně jednou za čtvrt století a mezi těmito Svatými roky mohou být vyhlášeny Svaté roky mimořádné. Svatý rok 2025 bude zahájen otevřením Svaté brány vatikánské baziliky svatého Petra o letošní vigilii Narození Páně, o Štědrém dnu, a skončí uzavřením bran o slavnosti Zjevení Páně, 6. ledna 2026. V jednotlivých diecézích proběhne zahájení Jubilejního roku o svátku Svaté rodiny v neděli 29. prosince 2024.

Jak plyne z již řečeného, význam Svatého roku dalece přesahuje pouhou oslavu výročí v kalendáři. Společně vstoupíme do Milostivého léta, v němž církev jako tajemné tělo Kristovo bude zvlášť hojně čerpat z pokladnice Božího milosrdenství. Ježíšův příkaz z dnešního evangelia – „Effatha“ –, což znamená „otevři se“, může být pro nás povzbuzením, abychom se ani my nebáli při této příležitosti otevřít svá srdce a čerpat u Boha vše, co potřebujeme, především odpuštění a duchovní uzdravení. S Božím odpuštěním jsou v průběhu Svatého roku spojeny také mimořádné odpustky, udělované při poutích na svatá místa a při návštěvě těchto míst. Tyto odpustky lze také získat skrze skutky milosrdenství a pokání. Zvláštním cílem poutí z celého světa se stane Řím, hlavní město církve, kde budou kromě katakomb a bazilik otevřeny i nové cesty po stopách víry a církevních dějin.

V bule s názvem *Spes non confundit* – Naděje neklame (srov. Řím 5,5), již pa-

pež František Svatý rok 2025 vyhlásil, nazývá křesťany „poutníky naděje“. Naděje, která je hlavním tématem Svatého roku, se rodí z lásky a stojí na lásce, jež tryská z Ježíšova srdce probodeného na kříži: „Neboť jestliže jsme s Bohem byli usmířeni smrtí jeho Syna v době, kdy jsme s ním byli ještě znepráteleni, tím spíše – po usmíření – budeme zachráněni jeho životem.“ (Řím 5,10) Jeho život se projevuje v našem životě víry, který má svůj počátek ve křtu, rozvíjí se přijímáním milosti Boží a je oživován stálou nadějí, posilovanou Duchem Svatým. Právě Duch Boží nám dává stálé světlo naděje a udržuje je zažehnuté jako pochodeň, která nikdy nehasne. Křesťanská naděje se nemýlí ani neklame, protože stojí na jistotě, že nic a nikdo nás nemůže odloučit od Boží lásky.

*Boží milosrdenství,
z něhož chce církev v průběhu
Svatého roku čerpat a upozorňovat
na ně věřící i svět,
není pro křesťana jen nabídkou,
ale i povoláním.
Pán zve každého z nás,
abychom vnášeli do světa jeho
milost a rozmnožovali ve světě dary,
které z ní plynou.*

S nadějí chceme prožít Svatý rok také v našich diecézích. Proto vás všechny ve dnech 28. až 30. března srdečně zveme na národní pouť do Říma. Avšak i těm, kteří cestovat nemohou, dává Svatý otec možnost získat dary Božího milosrdenství: při návštěvě lokálních svatých míst ve spojení se skutky křesťanské lásky a pokání. Způsoby a možnosti, jak tyto dary Božího milosrdenství získat, jsou uveřejněny na internetových stránkách www.cirkev.cz, kde také najdete veškeré informace o národní pouti do Říma. Podrobnosti se dozvíte rovněž od duchovních správců farností.

Boží milosrdenství, z něhož chce církev v průběhu Svatého roku čerpat a upozorňovat na ně věřící i svět, není pro křesťana jen nabídkou, ale i povoláním. Pán zve každého z nás, abychom vnášeli do světa jeho milost a rozmnožovali ve světě dary, které z ní plynou. Poklady Božího milosrdenství spravujeme ve společenství církve, proto je Svatý rok naším společným úkolem. V první řadě je příležitostí k novému začátku, pobídkou zastavit se v běhu všedních dní, smířit se s Bohem, přehodnotit svůj život, zkoumat, zda je vzkříšený Kristus jediným smyslem a cílem našeho života.

Takový postoj vyžaduje přípravu, k níž nás papež František vyzývá již v roce letošním, který vyhlásil Rokem modlitby. Navrhuje, abychom v něm častěji přistupovali ke svátosti smíření a pokusili se změnit své smýšlení tam, kde není postaveno na Kristu. Přeje si, aby síla pokání věřících a jejich touha po obrácení zastínila bezbožnost světa, zmítaného neklidem, válkami, zmatky a nenávisť, které vedou ke smrti. Svatý otec nás již v tomto roce prorocky volá k intenzivnější modlitbě, která nás spojuje s Pánem, uvádí nás do osobního vztahu s Kristem a probouzí v nás vědomí, že bez Boha nic nezmůžeme, že on je naší jedinou nadějí, vedoucí od smrti k životu. Také k Roku modlitby jsou na zmíněných internetových stránkách k dispozici materiály včetně modlitby papeže Františka, která by již nyní měla znít po celém světě, ve všech kostelích a společenstvích, kde se slouží mše svatá.

„Kéž nás již od této chvíle naděje přitahuje a dovolme, aby se jí našim prostřednictvím nakazili ti, kteří po ní touží,“ píše Svatý otec v závěru své bule. Totéž vám vyprošujeme také my a ze srdce vám žehnáme, aby Svatý rok 2025 nebyl pro nikoho z vás promarněnou příležitostí, ale aby se stal naopak vašim novým začátkem na cestě k plnosti Božího milosrdenství.

*V Kristu a Marii
Vaši čeští a moravští biskupové*

Had a růženec

Senátor markýz Roberto D'Azeglio poctil oratorium Dona Boska svojí návštěvou v únoru 1848. Don Bosco ho doprovázel a ukázal mu celý dům. Markýzi se tam velice líbilo a k tomu, co viděl, přidal jedinou poznámku: „Zanechte to nudné opakování Zdrávasů.“ Don Bosco se nedal: „Mně zase velmi záleží na této modlitbě, vždyť na ní je založeno celé moje dílo. Ochotně se zříkám mnoha jiných věcí, avšak této modlitby ne. Bylo-li by to potřebné, byl bych ochoten zříci se i vašeho vzácného přátelství, ale nikdy se nevzdám modlitby růžence.“

Don Bosco byl jediným z nejhroliřejších obránců modlitby svatého růžence, tohoto prostředku, který dokáže odvrátit útoky zlého ducha a znovu upevnit víru, vést mladé k čistotě, uchovat je v ní a ochránit je před zblouděním. Také jeho takzvané sny či – lépe řečeno – vidění, v nichž mu jeho průvodce Ježíš vysvětloval mnohé základní pravdy duchovního života, povzbuzovaly Dona Boska, aby své chlapce vedl k věrné modlitbě růžence. Jeden mimořádně působivý sen měl i v předvečer svátku Nanebevzetí Panny Marie v roce 1862.

Se všemi svými chlapci se nacházel v domě svého bratra u Castelnova d'Asti. Zjistajasna k němu přistoupil neznámý muž a vyzval ho, aby šel s ním. Zavedl ho na louku vedle dvora a tam mu v trávě ukázal velkého hada. Byl obrovský, dlouhý sedm, osm metrů. Don Bosco se vylekal a chtěl utéct, avšak neznámý ho zadržel: „Ne, neutíkej! Pojď sem a sleduj.“ Potom šel pro provaz. „Chyť jeden konec a pevně ho drž, já chytím druhý konec a provaz natáhneme přes hada,“ řekl, když se vrátil. „A pak?“ – „Hodíme mu ho na krk.“ – „Propánajána, jen to ne! Běda nám, když to uděláme. Rozzuřený had se vymršτί a roztrhá nás na kusy.“

„Ale můj průvodce naléhal,“ pokračoval Don Bosco, „ujišťoval mě, že had mi nic zlého neudělá, a tak mě přesvědčil o potřebě této nebezpečné operace. Mezitím zvedl provaz a silně jím švihl hada po hřbetu.“

Had se vymršτίl a chtěl se zakousnout do provazu. Zůstal však viset ve smyčce. »Drž pevně,« křičel průvodce, »ať ne-

uteče!« Nejprve běžel k nedaleké hrušni, aby na ni uvázal konec provazu. Pak přiběhl ke mně a druhý konec přivázal k oknu. Had se vzepřel a tak zuřivě sebou mrskal, že kusy masa létaly všude kolem. Jen co had skončil, průvodce provaz svi-

Don Bosco byl jediným z nejhroliřejších obránců modlitby svatého růžence, tohoto prostředku, který dokáže odvrátit útoky zlého ducha a znovu upevnit víru, vést mladé k čistotě, uchovat je v ní a ochránit je před zblouděním.

nul a uložil do skříňky. Mezitím se k nám seběhli chlapci. Podívali jsme se do skříňky a všichni jsme užasli. Provaz se svinul tak, že tvořil slova: AVE MARIA. »Jak je to možné?« On odpověděl: »Had představuje ďábla a provaz zase růženec. Pomocí tohoto provazu je možné zneškodnit, pobít a zničit všechny ďáblы.«

V té chvíli jsem zvedl hlavu a viděl jsem, jak chlapci sbírali kusy hadího ma-

sa a jedli ho. Rychle jsem zakřičel: »Co to děláte! Nevíte, že to maso je jedovaté a že vám může uškodit?« – »Ne, ne, je velmi dobré!« odpověděli chlapci. Avšak sotva ho snědli, padali na zem, nadmuli se a zůstali tvrdí jako kámen. Byl jsem velmi ustaraný, neboť navzdory mým upozorněním ho jedli všichni a otrávil se jím. Pokoušel jsem se křičet ... trásl jimi, ale všechno zbytečné. Odcházel jsem zbláznit se žalem, když jsem viděl tolik mladých otrávených, svíjejících se v křečích na zemi. »Těmto chlapcům už není pomoci?« zeptal jsem se v té chvíli. »Určitě se jim dá pomoci.« – »A jak?« – »Jediná pomoc je kovadlina a kladivo.« – »Cože? Mám je položit na kovadlinu a tlouct kladivem?« – »Kladivo představuje svatou zpověď a kovadlina svaté přijímání,« vysvětloval mi neznámý průvodce. »Použij tyto dva prostředky!«

Podobně jako kladivo opracovává a tvaruje na kovadlině železo, tak i nás v duchovním životě formuje a posiluje časté a opakované přijímání svátosti smíření a svatého přijímání. Spolu s modlitbou růžence jsou těmi nejučinnějšími prostředky na cestě posvěcení.

*Z Vítězstvo Srdca 158/2024
přeložil a upravil -dd-*

Na fotografii je 77letý Don Bosco v roce 1886, dva roky před smrtí. O tomto období vypověděl v přípravném informačním procesu k blahorečení jeho dlouholetý spolupracovník Don Cerruti: „Když mu bolesti hlavy a hrudníku a jeho napůl vyhaslé oči znemožňovaly něčím se zabírat, bylo bolestivé a zároveň povzbuzující vidět ho celé hodiny sedět na obyčejné pohovce, většinou v pološeru, jelikož jeho oči nesnesly světlo, ale navzdory tomu stále klidného a usměvavého, v ruce se svým růžencem. Do hloubky své duše jsem přesvědčen, že jeho život, zejména v posledních letech, byl neustálou modlitbou k Bohu.“

Maria - Královna rodiny

Již delší dobu je rodina jak na poli sociálním, tak církevním předmětem zvláštní péče, a to pro vážné proměny, kterými prochází. Někteří hovoří o krizi, jaké rodina ještě nikdy předtím nemusela čelit. V těchto proměnách se projevují kladné i záporné hodnoty, světla i stíny.

Jsou zde pozitivní aspekty: větší pocit osobní svobody; větší pozornost mezilidským vztahům, důstojnosti ženy, vědomí odpovědnosti při plození potomstva a při výchově dětí; větší uvědomění si lidského rozměru aktu plození ve spojení se vzájemnou láskou a láskou k dětem. I křesťané si hlouběji uvědomují svátostnou podstatu manželství a těch úkolů, které jsou jim svěřeny.

Ale není možno zakrývat také aspekty negativní nebo přinejmenším problematické, které upozorňují na velkou odpovědnost těch, kteří pečují o sociální život, i těch, kteří jsou v církvi pastýři. Jsou to problémy jako privatizace a oslavování sexuality; rostoucí neúcta a odmítání dětí, uchylování se k potratům, rozvodům a antikoncepčním prostředkům; soužití v jiných formách než manželství včetně soužití homosexuálů; zříkání se rodičovské odpovědnosti za výchovu dětí; šíření prostituce a drog. K tomu přistupuje velké zaneprázdnění, které způsobuje početné deviace.

Krise postihuje samé kořeny lidského a společenského života. Není možno se spokojit pouze s obžalobou a poukazem na škody, které z toho vznikají. Příčiny jsou hluboké a komplexní a je třeba je hledat především v povážlivém zmatekni pojmů, které ohrožuje identitu rodiny.

Církev, která je povolána, aby přinášela své poselství lidem všech dob, nemohla a dále nemůže problémy ignorovat nebo se tvářit, jako by neviděla faktickou krizi, ani se vzdávat své odpovědnosti, která ji zavazuje, aby dala svou co nejpříměřenější odpověď na vyvstalé problémy.

K tomu účelu vypracovala ve světle zjevení souhrn nauky, která směřuje k prohloubení lidských a křesťanských hodnot manželství a rodiny. Jedná se o dokumenty počínaje *Casti connubii* (1930), *Humanae vitae* (1968), *Familiaris consortio* (1981), dokumenty II. vatikánského koncilu, až po četné dokumenty biskupských konferencí. Bylo také stanoveno, aby do litanie loretánské byla vložena invokace *Královno rodin*. K této invokaci

je vhodné vyslovit několik úvah, protože má svou zvláštní důležitost a svůj hluboký teologický význam.

Ať nikoho neuvádí v omyl titul Královny, který udělujeme Marii. Nehrozí zde žádný triumfalismus. Mariina královská důstojnost tu není chápána politicky jako výsada čestných titulů, jaké se užívají pro panovníky tohoto typu. Mariina královská důstojnost vyplývá z královské důstojnosti Ježíše Krista, který současně s tím, jak se před Pilátem prohlásil za krále, ihned upřesnil: *Mé království není z tohoto světa. Já jsem se proto narodil, abych vydal svědectví pravdě.*

Také Mariina královská důstojnost vyplývá ze svědectví pravdy a služebnosti. Zajisté, nejsou ji cizí jedinečné výsady jako bohatství její lidskosti, kouzlo její krásy a její vrozené čistoty, ale teologický základ staví na roli, která jí byla svěřena v Božím plánu spásy, na jejím podílu při uskutečnění tajemství vtělení božského Slova a v její účasti na oběti kříže. Je to tedy královská důstojnost poznamenaná bolestí a obětí stejně jako královská důstojnost Kristova.

Gaudium et spes definuje rodinu jako *společenství života a lásky* (48). Jan Pavel II. v *Dopise rodinám* napsal, že ve světle Nového zákona je možno hledat model původní rodiny v samotném Bohu, v tajemství jeho trojjediného života. A to nejen proto, že muž a žena byli stvořeni k Božímu obrazu, ale také proto, že rodina spolupracuje s Bohem při tvoření života a je založena a živena láskou. Nejsvětější Trojice je prvním společenstvím života a lásky. *Bůh je Lásky*. (1 Jan 4,8) Božské MY představuje věčný model pro lidské MY, především onoho MY, které spolu tvoří muž a žena.

Maria má privilegovaný vztah k Nejsvětější Trojici, protože je vyvolenou dcerou Otce, Matkou jeho jediného Syna, kterého počala působením Ducha Svatého.

Ve Starém zákoně se často poukazuje na svazek, který spojuje muže a ženu, jako na symbol a obraz smlouvy, která spojuje Boha a Izrael (srov. Oz 2,21; Jer 3,6-13; Iz 54): Bůh - vždy věrný manžel, Izrael - manželka ne vždy věrná. Hřích, který zraňuje manželskou smlouvu, je obrazem nevěrnosti, modloslužby a prostituce (srov. Ez 16,25).

Filippo Lippi *O.Carm.* (přibližně 1406-1469): *Koronovace Panny Marie*

Maria, vždy věrná snoubenka, se stala prostřednicí, skrze kterou se stará smlouva rozšířila, a to díky jejímu mateřství, na celé lidstvo. Maria je modelem věrnosti; je novou archou úmluvy, novým Božím příbytkem, neboť jej nese sama v sobě: nikoliv jen desky Zákona, ale samého Boha. Jako nová archa nese Maria Ježíše tak, jak jej nesla k příbuzné Alžbětě; doprovází každého člověka a každý lidský pár na jejich cestě do zaslíbené země, chrání je před všemi nástrahami a všemi hrozbami. Apoštol Pavel v listě Efesanům chápe manželskou lásku jako znamení lásky Krista k církvi, za kterou vydal sám sebe (srov. Ef 5,25–29). Stejná láska, velkodušná a plodná, jedinečná, nerozlučitelná, připravená odpouštět, má udržovat život křesťanských manželů.

Maria je jedinečným způsobem spojena s církví, kterou Pán ustavil jako své tělo. *Skutečnost vtělení nachází své jakoby pokračování v tajemství církve, těla Kristova. Není pak možno myslet na stejnou skutečnost vtělení, aniž bychom přijali Marii, Matku vtěleného Slova. (Redemptoris Mater 5)*

Rodina se nemůže uzavírat sama do sebe a nemůže se domnívat, že naplňuje své poslání pouze tím, že plodí děti. Jejím právem a povinností je být otevřenou a solidární s problémy a potřebami církve a společnosti, ve které žije, stejně jako je jejím právem a povinností dát svým dětem lidské a křesťanské vychování. Proto koncil definuje rodinu jako školu lidskosti a kultury a místo apoštolátu.

I v tomto ohledu nachází rodina v Marii svou podporu a příklad. Maria rozhodně nebyla ženou trpně poddanou nebo ženou nábožensky odcizenou, nýbrž ženou, která neváhala vzývat ve svém *Magnificat* Boha jako mstitele pokorných a utlačovaných (srov. Lk 1,51–53), ženou, která první postřehla nedostatek vína na svatbě v Káně, a ženou, jež po tři měsíce poskytovala službu své příbuzné Alžbětě.

Ona nijak nezklamala očekávání naší doby a podává příklad pravého učedníka Páně: *Buduje časné a pozemské město, ale pilně putuje k onomu věčnému a nebeskému; je špičkovou spravedlností, která osvobozuje utlačovaného, lásky, která pomáhá potřebnému, ale především je pilným svědkem, který buduje Krista v srdcích. (Marialis cultus 37)* V ní je možno odkrýt důstojnost ženy a důstojnost mateřství.

Velký apoštol růžence

Papež Lev XIII. (pontifikát 1878–1903) je znám především pro svou encykliku *Reverentiam novarum* z roku 1891, která poprvé formulovala křesťanské sociální učení.

Tento papež byl také papežem vroucí zbožnosti. Velice propagoval úctu k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a jemu na počátku 20. století zasvětil celé lidstvo.

Byl také velkým mariánským ctitelem a zdůrazňoval jedinečné postavení Panny Marie v božském plánu spásy. Zastával v souladu s Tomášem Akvinským názor, že Panna Maria v hodině zvěstování převzala úlohu Pomocnice v tajemství vykoupění lidstva. Hovořil často o tom, že všichni, kdo patří ke Kristu, se narodili z Panny Marie. Spolu se svým Synem nosila ve svém lůně všechny vykoupěné. Proto všichni vykoupěni jsou dětmi Panny Marie. Podle Lva XIII. je Panna Maria Matkou církve a Matkou celého lidstva, Paní nebe a země, Učitelkou apoštolů, Královnou mučedníků, nejmocnější ze všech svatých, Prostřednicí mezi Bohem a člověkem a vzorem všech ctností.

S velkou rozhodností prosazoval zvláště myšlenku, že Matka Boží je Prostřednicí všech milostí. Vyjádřil to oficiálně ve své růžencové encyklice *Octobris mense* (V měsíci říjnu) z 22. září 1891 a v encyklice *Fidentem de rosario* (S důvěrou v růženec) z 20. září 1896. Taktéž dal svátku Panny Marie Růžencové vysoký řád *duplex* a zavedl jej pro celou církev. Vydal celkem 16 růžencových encyklik. Doporučoval růženec zvláště v měsíci říjnu, a to jak v kostelích, tak v rodinách. Pro-

pagoval také májové pobožnosti a úctou k Sedmibolestné Panně Marii. Ve své encyklice *Adiutricem populi* jí dává titul Pomocnice křesťanů. Doporučoval modlitbu Litanie loretské, sám rozšířil její invokace o *Královnou posvátného růžence* a *Matku dobré rady*. Pro

rozvoj mariánské úcty a mariologie založil tradici mariánských kongresů.

Vzýval Pannu Marii ve věci opětovného sjednocení křesťanů a založil *Bratrstvo Panny Marie Spolupřítelky*, které se modlilo za návrat anglikánů do lůna katolické církve.

Korunoval Pannu Marii Lasaletskou, Lurdům věnoval apoštolský list *Parte humanae generis*. Pannu Marii Montserratskou jmenoval patronkou Španělska. Roku 1894 schválil samostatný svátek Panny Marie ze zázračné medailky. Odsoudil rosminiánské bludy týkající se Panny Marie. Byl také propagátorem úcty sv. Josefa.

Lev XIII. se dožil vysokého věku 93 let.

Podle zahraničních pramenů

Rodina je *domácí církev*. Do této definice, kterou dvakrát použil II. vatikánský koncil (srov. *Lumen gentium* 11), je možno shrnout vztah mezi Marií a církví, takže není možno hovořit o jedné bez vztahu k druhé. *V ní jsou soustředěny Boží dary: přítomnost Ducha Svatého, vnitřní krása svatosti, panenská víra, mateřská láska, manželská smlouva, nebeská sláva,*

spolupráce na spasitelském Kristově poslání. Maria ztělesňuje církev. (KdA 757)

V Marii může velká církev i malá církev, již je rodina, nacházet výraznou inspiraci pro naplňování poslání, které jim bylo svěřeno. Marii můžeme tedy zcela právem titulovat jako *Královnou rodiny*.

Podle zahraničních pramenů

Medžugorje: Papežovo nihil obstat

Dokument Dikasteria pro nauku víry schválený papežem Františkem se nevyslovuje k nadpřirozenosti, ale uznává hojně duchovní plody spojené s farností-svatyní Královny míru a formuluje celkově pozitivní hodnocení poselství, i když s některými upřesněními.

„Nastal čas uzavřít dlouhý a složitý příběh o duchovních jevech v Medžugorji. Je to historie, v níž na sebe navazují rozdílné názory biskupů, teologů, komisí a analytiků.“ Takto začíná nóta s názvem „Královna míru“ o duchovních zkušenostech spojených s Medžugorjem, kterou podepsali kardinál Victor Manuel Fernández a prefekt a sekretář doktrinární sekce Dikasteria pro nauku víry Mons. Armando Matteo. Tento text byl schválen papežem Františkem 28. srpna 2024 a uznává dobrotu duchovních plodů spojených s medžugorskou zkušeností a opravňuje věřící, aby se jí – v souladu s novými normami pro rozlišování těchto jevů – drželi, neboť „se objevilo mnoho pozitivních plodů a mezi Božím lidem se nešíří žádné negativní nebo rizikové účinky“. Celkově pozitivní je i posudek o poselstvích, i když s upřesněním některých výrazů. Zdůrazňuje se také, že „závěry této nó-

ty neimplikují hodnocení morálního života údajných vizionářů“ a že duchovní dary v každém případě „nevyžadují nutně morální dokonalost dotyčných osob, aby mohly působit“.

Pozitivní plody

Místa spojená s fenoménem Medžugorje navštěvují poutníci z celého světa. „Pozitivní plody se projevují především jako podpora zdravého praktikování života z víry“ v souladu s tradicí církve. Dochází k „hojným obrácením“ lidí, kteří objevili nebo znovuobjevili víru; k návratu ke zpovědi a svátostnému přijímání, k četným povoláním, k „mnoha smířením mezi manželi a k obnově manželského a rodinného života“. „Je třeba zmínit,“ uvádí se v nótě, „že k těmto zážitkům dochází hlavně v souvislosti s poutěmi na místa původních událostí, nikoliv při setkáních s »vidoucími«, kteří se účastní údajných zjevení.“ Hovoří se také o „četných uzdraveních“. Farnost malé hercegovské vesnice je místem adorací, modliteb, seminářů, duchovních rekolekcí, setkání mladých lidí a „zdá se, že lidé jezdí do Medžugorje především proto, aby obnovili svou víru, než kvůli určitým konkrétním prosbám“. Vznikla také charitativní díla, která se sta-

raji o sirotky, drogově závislé, postižené, a jsou zde zastoupeny i skupiny pravoslavných křesťanů a muslimů.

Poselství míru

Nóta dikasteria dále rozebírá hlavní aspekty poselství, počínaje mírem chápaným nejen jako nepřítomnost války, ale také v duchovním, rodinném a sociálním smyslu: nejoriginálnější titul, který si Panna Maria připisuje, je totiž „Královna míru“. „Představila jsem se zde jako Královna míru, abych všem řekla, že mír je nezbytný pro spásu světa. Jedině v Bohu lze nalézt pravou radost, z níž pochází pravý mír. Proto prosím o obrácení.“ (16. 6. 1983) Je to mír, který je plodem žité lásky, která „znamená také lásku k těm, kdo nejsou katolíky“. Aspekt, který je nejlépe pochopitelný „v ekumenickém a mezináboženském kontextu Bosny, poznamenané strašlivou válkou se silnými náboženskými prvky“.

Bůh v centru

Často se objevuje výzva k důvěřivému odevzdání se Bohu, který je Lásky: „Můžeme rozpoznat jádro poselství, v nichž Panna Maria nestaví do středu sebe, ale ukazuje se plně orientovaná na naše spojení s Bohem.“ Kromě toho se „Mariina přimluva a působení jeví jako jasně podřízené Ježíši Kristu jako původci milosti a spásy v každém člověku“. Maria se přimlouvá, ale je to Kristus, kdo „nám dává sílu, proto celé její mateřské působení spočívá v tom, že nás motivuje, abychom šli ke Kristu“: „On vám dá sílu a radost v tomto čase. Jsem vám nablízku se svou přimlouvou.“ (25. 11. 1993) Mnohá poselství opět vyzývají lidi, aby si uvědomili důležitost prosby o pomoc Ducha Svatého: „Lidé se mýlí, když se obracejí pouze na svaté, aby je o něco požádali. Důležité je prosit Ducha Svatého, aby na vás sestoupil. Když ho máte, máte všechno.“ (21. 10. 1983)

Výzva k obrácení

V poselstvích pak lze nalézt „neustálou výzvu k opuštění světského způsobu života a přílišného lpění na pozemských statcích s častými výzvami k obrácení, které umožňuje skutečný mír ve světě“.

Kříž na hoře Križevac postavený v roce 1933 k 100. výročí smrti Ježíše Krista

Mezinárodní festival mládeže Medžugorje

Zdá se, že obrácení je jádrem medžugorského poselství. Je zde také „naléhavá výzva nepodceňovat závažnost zla a hříchu a brát velmi vážně Boží výzvu k boji proti zlu a proti vlivu satana“, označovaného za původce nenávisti, násilí a rozdělení. Zásadní je také úloha modlitby a postu, stejně jako ústřední postavení mše svaté, význam bratrského společenství a hledání konečného smyslu existence ve věčném životě.

Nezbytná upřesnění

Druhá část dokumentu zdůrazňuje, jak se „několik málo“ poselství odchyluje od dosud uvedeného obsahu. A proto „aby se zabránilo kompromitaci tohoto medžugorského pokladu, je nutné vyjasnit některé možné zmatky, které mohou vést menšinové skupiny ke zkreslení vzácné nabídky této duchovní zkušenosti“. Čteme-li některá poselství parciálně, mohou se jevit jako „spojená se zmatečnými lidskými zkušenostmi, s výrazy nepřesnými z teologického hlediska nebo se zájmy, které nejsou zcela legitimní“, i když některé chyby nemusí být „způsobeny špatným úmyslem, ale subjektivním vnímáním jevu“. V některých případech se zdá, že „Panna Maria projevuje jisté podráždění, protože některé její pokyny nebyly dodrženy; varuje pak před hrozícími znameními a možnostmi, že se již ne-

bude zjevovat“. Jiná poselství však ve skutečnosti nabízejí správný výklad: „*Ti, kdo dělají katastrofické předpovědi, jsou falešní proroci. Říkají: »V takovém a takovém roce, v takový a takový den dojde ke katastrofě.« Vždy jsem říkala, že trest přijde, pokud se svět neobrátil. Proto všechny vyzývám k obrácení.*“ (15. 12. 1983)

Naléhavost poselství

Existují také poselství pro farnost, v nichž se Panna Maria zdá toužit po kontrole nad detaily duchovní a pastorační cesty, „čímž vyvolává dojem, že chce nahradit běžné organismy participace“. Jindy trvá na vyslechnutí a přijetí poselství, což je naléhání pravděpodobně vyvolané „láskou a velkorysým západem údajných vizionářů, kteří se s dobrou vůlí obávali, že Matčiny výzvy k obrácení a míru budou ignorovány“. Naléhání se stává problematictější, když se poselství „týkají žádostí nepravděpodobně nadpřirozeného původu, jako když Panna Maria dává příkazy ohledně dat, míst, praktických záležitostí a děl rozhodnutí o běžných věcech“. Přitom ve skutečnosti je to sama Panna Maria, kdo svá poselství relativizuje tím, že je podřizuje hodnotě Slova zjeveného v Písmu: „*Nehleďte mimořádné věci, ale raději si vezměte evangelium, čtete ho a vše vám bude jasné.*“ (12. 11. 1982) „*Proč se tolik ptáte? Každá odpověď je v evangeliu.*“ (19. 9. 1981) „*Nevěřte lživým hlasům, které k vám mluví o falešných věcech, o falešném světle. Vy, děti moje, vraťte se k Písmu!*“ (2. 2. 2018)

Shrnutí evangelia

Nóta označuje za problematická ta poselství, která Panně Marii připisují výrazy „můj plán“, „můj projekt“, výrazy, které „by mohly být matoucí. Ve skutečnosti vše, co Maria dělá, vždy slouží Pánovu plánu a jeho božskému plánu spásy“. Stejně tak se nesmí Marii mylně „přisuzovat místo, které je jedinečné a vylučné pro Božího Syna, který se stal člověkem“. Na druhé straně Dikasterium pro nauku víry zdůrazňuje poselství, které lze považovat za syntézu nabídky evangelia prostřednictvím Medžugorje: „*Chci vás stále více přiblížit Ježíši a jeho zraněnému srdci.*“ (25. 11. 1991)

Povolení veřejného kultu

„Ačkoli to neznamená prohlášení o nadpřirozenosti“ a připomínajíc, že nikdo není povinen [fenoménu] věřit, nihil obstat – vydaný mostarsko-duvinským biskupem po dohodě se Svatým stolcem – naznačuje, že věřící „mohou prostřednictvím tohoto duchovního návrhu získat pozitivní podnět pro svůj křesťanský život, a povoluje veřejný kult“. Nóta také upřesňuje, že „pozitivní hodnocení většiny medžugorských poselství jako poučných textů neznamená prohlášení, že mají přímý nadpřirozený původ“. A i když – jak známo – existují různé názory „na pravost některých skutečností nebo na některé aspekty této duchovní zkušenosti, církevní autority míst, kde je přítomna, se vyzývají, aby ocenily pastorační hodnotu a také podporovaly šíření tohoto duchovního návrhu“. Tím není dotčena pravomoc každého diecézního biskupa přijímat obezřetná rozhodnutí v případě, že se vyskytnou osoby nebo skupiny, které „tohoto duchovního fenoménu neadekvátně využívají a jednají chybným způsobem“. Nakonec dikasterium vyzývá ty, kdo se vydávají do Medžugorje, „aby přijali fakt, že poutě se nekonají kvůli setkání s údajnými vizionáři, ale kvůli setkání s Marií, Královnou míru“.

*Zdroj: www.vaticannews.va/cs/html
(Redakčně upraveno)*

Svatý Jan Berchmans - vzor mládeže (7)

2. Abeceda svatosti

Prostředek dokonalosti

Kdo chce být dokonalý, musí být i v malých věcech věrný, což znamená nejdokonaleji plnit své každodenní i ty nejmenší povinnosti. Proto si Jan Berchmans dával velký pozor při každém cvičení. Jistě, k tomu je nutné zapřít sám sebe a Jan to věděl. A tak se s modlitbou na rtech usilovně cvičil v sebezáporu. Ve svém deníku píše: „Když se v mladosti nestanu svatým, nikdy jím nebudu. Musím být především člověkem modlitby a sebezáporu. Dokud nezískám ducha modlitby, nemohu být šťastný. V duchovním životě se člověk vyvíjí do té míry, do jaké si udělá násilí. Proto, jak jen můžu, budu potlačovat svou vůli. Třeba se mi podaří naprosto zříct se světa a jeho skutků. K čemu by mi bylo, kdybych získal celý svět, ale utrpěl škodu na své duši? Moje povolání je být Ježíšovým společníkem, ale nikdy se nestanu pravým společníkem Ukřižovaného, když nebudu ukřižovaný spolu s Ježíšem.“

Rozjímání

Tyto a podobné myšlenky ho obklopi-ly už ráno, když vstal z postele. Potom si uklidil pokoj a spěchal do kaple navštívit Nejsvětější svátost, kde prosil o milost

pro svoje předsevzetí. Poté následovalo ranní rozjímání, kterého by se nevzdal, ani by ho za nic na světě nezkrátil. Toto vážné cvičení dokonce odmítal přeložit na jiný čas. Jednou mu novici doporučili,

aby si vyzádal dovolení vstát ráno později, když je slabý. Jan jim na to odpověděl: „Raději ať jsem slabý, než abych udělal výjimku v denním rozvrhu. K tomu, protože jsem nedokonalý, potřebuji modlitby spolubratrů. Ti, kteří se spolu modlí, jsou během společného rozjímání obda-

ření milostmi.“ Jen z poslušnosti změnil čas rozjímání. To není jen ústní modlitba, ale naopak ta vnitřní. Člověk v rozjímání přemýšlí nad pravdami víry a ptá se, zda dosud žil podle věčných pravd. Když ne, lituje svých chyb a pevně se rozhodne, že v budoucnosti bude svůj život řídit podle těchto pravd.

Svatá Terezie z Ávily říká, že kdo každý den rozjímá alespoň třicet minut, může si být jistý, že bude spasen. A svatý Jan Berchmans věnoval této modlitbě dvojnásobek - celou hodinu. Z ní čerpal sílu a zápal k velkému a rychlému pokroku ve ctnostech.

Mše svatá

Po rozjímání šel s ostatními novici do kaple na mši. Jak ji Jan vnímal?

„Postav se v duchu,“ píše ve svém deníku, „se všemi svatými, anděly a s Pan-nou Marií na Kalvárii. Pohlédni na Ježíše Krista, svého Pána, jak nese těžký, krvavý kříž. Židé ho tlačí, strkají. Do pozdvihování rozmýšlej nad velkými tajemstvími, která se obnovují před tvými očima. Pán Ježíš skládá těžký kříž. (...) Dávají mu pít myrhu. Kati z něj strhnou šaty připravují nástroje k umučení. Položí ho na kříž. On poslušně nastaví nejprve pravou ruku, potom levou, potom svaté nohy, aby je probodli ukrutnými klíny. Podívej se, jak Ježíš zdvihne své oči a obětuje se za tvé hříchy svému nebeskému Otci. Rozjíměj s ním o tom až do pozdvihování.“

Po pozdvihování se dívej, jak zvedají kříž. Poslouchej, jak se Ježíš modlí za své nepřátele. Pohlédni na to, jak teče krev z jeho nejsvětějšího těla. Dívej se na jeho rány a pros o milost. Při pohledu na jeho svatou hlavu se modlí za církevní představené; u trnové koruny za světské, u pravé ruky za rodiče, za spolubratry a vlastní bratry, za do-rodince, přátele. U levé ruky se modlí za své nepřátele a za ty, kteří zneucti-li tebe anebo tvoji matku, Tovaryšstvo. U rány v boku se chce modlit za sebe:

1. abych miloval Boha z celého srdce,
2. abych s velkým zápallem horlil za spá-su duši,
3. abych vytrval v jeho Tovaryšstvu,

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

Evangelium - Mk 10,2-16

Přišli farizeové a zeptali se Ježíše, smí-li se muž se ženou rozvést. Chtěli ho tím přivést do úzkých. Odpověděl jim: „Co vám přikázal Mojžíš?“ Řekli: „Mojžíš dovolil vystavit jí rozlukový list a rozvést se.“ Ježíš jim řekl: „Pro tvrdost vašeho srdce vám napsal tento příkaz! Na začátku při stvoření však (Bůh) učinil (lidi) jako muže a ženu.“ »Proto opustí muž otce i matku, připojí se ke své ženě, a ti dva budou jeden člověk.« Už tedy nejsou dva, ale jeden. A proto: co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ V domě se ho

učedníci ještě jednou na to zeptali. Řekl jim: „Kdo se rozvede se svou ženou a ožene se s jinou, dopouští se vůči ní cizoložství. Rozvede-li se žena se svým mužem a vdá se za jiného, dopouští se cizoložství.“ (Matky) přinášely k Ježíšovi děti, aby jim požehnal. Ale učedníci jim to zakazovali. Když to Ježíš viděl, rozmrzelo ho to a řekl jim: „Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří Boží království. Amen, pravím vám: Kdo nepřijme Boží království jako dítě, vůbec do něho nevejde.“ Bral je do náručí, kladl na ně ruce a žehnal jim.

Putování vzácné relikvie sv. Tomáše Akvinského po České republice

U příležitosti 750 let od smrti sv. Tomáše Akvinského bude od 19. října do 1. listopadu 2024 vystavena relikvie jeho lebky na několika místech České republiky. V kostelích, v nichž bude relikvie vystavena, bude probíhat doprovodný program.

Jen málokdo dokázal v dějinách lidstva skloubit vědu a víru, rozum a srdce, lásku a moudrost, střizlivost a svatost jako Tomáš Akvinský. Vzácná relikvie jeho lebky bude během října putovat po České republice, aby ji mohli věřící uctít.

4. abych dokonale dodržel sliby,
5. za upřímnou lásku k blahoslavené Panně Marii a Svátosti oltářní.

U nohou se modlí za Tovaryšstvo a za všechny řeholníky, dobré i zlé, a za všechny laiky.

Během svatého přijímání sleduj Panu Marii, doprovázenou anděly a tvými ochránci, jak Pána Ježíše Krista, svého božského Syna, přináší do srdce. Budu ho přijímat co nejpokorněji a co nejvěleji. Probudím v sobě víru ve skrytého Spasitele, poděkuji mu a celý se mu obětuji. Nabídnou mu své služby, poprosím, přislíbím. Ať kněžské požehnání přinese mým předsevzetím Boží požehnání.“

Svaté přijímání

Při mši se Jan Berchmans nejvíce těšil na svaté přijímání. Tak jako svatý Alois Gonzaga se tři dny připravoval na přijetí nebeského pokrmu a tři dny za něj děkoval. Den před svatým přijímáním hořel touhou po Spasiteli a volával: „Draží bratři, zítra můžeme přistoupit k nebeské hostině.“ Potom hovořil o této svátosti a také o Boží lásce s takovým zápalem, že v každém novici vzbudil touhu ji přijmout.

3. Anděl pokoje

Zkouška

Janova předsevzetí byla už po několika týdnech pod těžkou zkouškou. Bylo mu oznámeno, že jeho matka Alžběta, kterou vždy něžně miloval, těžce onemocněla. Po této zprávě ji miloval ještě více. Vždyť už nemiloval přirozeně, sobecky, ani už nevnímal hmotné, pozemské a pomíjivé výhody, ale jen ty nadpřirozené, duchovní a věčné dobro. Modlil se tedy za matku a vyprošoval pro ni od Boha především nadpřirozené milosti. O této pravé lásce svědčí dopis, který novic Jan napsal matce:

„Raduji se a plesám, když pomyslím na milosti, které Pán Bůh - nechť je mu chvála a díky na věky - až dosud dával naší rodině. Mne, nehodného, povolal, abych následoval jeho Syna tu na zemi, a Tebe, milá maminko, volá k svatební hostině do nebe.“

Jan takto připravoval svou matku na smrt. Ta, děkujíc Bohu za dobrého syna a odevzdávajíc se do Boží vůle, se rozloučila s manželem a dětmi a 1. pro-

19. - 20. října, Opatství Nový Dvůr

- noční modlitba, bdění
- slavnostní mše svatá v 10.15 hod.

20. října, klášter dominikánů Plzeň

- přednáška fr. Ludvíka Grundmana OP „Co se Tomášovi honí hlavou“ (Tomášovské inspirace pro dnešní dobu) v 17 hod.
- následují litanie ke sv. Tomášovi a mše svatá v 18 hod.

21. října, bývalý dominikánský klášter v Českých Budějovicích

- od 10 hod. přítomnost relikvie v kostele
- přednáška prof. Tomáše Machuly „Tomáš jako profesor a jako kazatel“ v 16 hod.
- následuje mše svatá v 17 hod.
- poté pásmo textů sv. Tomáše prokládané duchovní hudbou.

22. října, kostel Nejsvětějšího Salvátora v Praze

- bohoslužba slova se čtením textů sv. Tomáše Akvinského v 18 hod.

23. října, kostel sv. Ignáce v Praze

- mše svatá v 17.30 hod. a v 19 hod. (studentská)

24. - 26. října, kostel sv. Jiljí v Praze

- v sobotu 26. října mše svatá ve 12 hod., oslavuje Dominik kardinál Duka OP
- třídní konference „Tomáš Akvinský a současnost“ v barokním refektáři s domácími i zahraničními hosty (viz www.op.cz).

29. října, dominikánský klášterní kostel Olomouc

- slavnostní mše svatá s arcibiskupem Mons. Josefem Nuzíkem v 18 hod.
- poté následuje přednáška doc. Petra Dvořáka „Analogická řeč podle sv. Tomáše“ (Jak hovořit o Bohu?).

1. listopadu, katedrála sv. Petra a Pavla v Brně

- přednáška prof. Petra Osolsobě „Reflexe života a díla sv. Tomáše Akvinského v umění, církvi a společnosti“ v sále Petrov 2 v 16 hod.
- následuje mše svatá v 17.30 hod.

Informace o vystavení relikvie v dominikánských klášterních kostelích (Praha, Olomouc) najdete na webových stránkách www.praha.op.cz a www.olomouc.op.cz.

Zdroj: Dominikánská provincie ČR
(Redakčně upraveno)

since 1616 zemřela. Její duše je určitě přítomna na svatební hostině, jak si to přál její syn.

Janův otec, Karel Berchmans, těžko snášel velký kříž. Zůstal sám s malými dětmi a neuměl si pomoci. Proto se rozhodl, že odcestuje do Mechelenu za synem a povolá ho domů. Když tam došel, přemlouval Jana, aby odešel z řádu a jako

světský kněz pomáhal rodině. Pokušení bylo velké. Jan však tak moudře a rozhodně odpovídal otci na všechny těžkosti, že ten už pak přestal s přemlouváním. Slova budoucího světce měla dokonce tak mocný účinek, že otec zůstal v Mechelenu několik dní, konal duchovní cvičení a rozhodl se, že bude knězem a vstoupí za Janem do řádu.

Opravdu se tak stalo. Když to otci rodné poměry později dovolily, dal se vysvětit na kněze a zemřel po letech služby jako správce kostela svatého Sulpicia v Dieste. Právě do tohoto kostela chodil často se svým synem. Musíme připomenout, že Karel Berchmans za mlada studoval a jen z nouze se stal obuvníkem, a také to, že v té době bohoslovecké studium netrvalo tak dlouho jako nyní.

Svatý Hilarius

Jan byl vždy dobře naladěný a veselý, čímž si u spolubratrů vysloužil jméno svatý Hilarius (Veselý). Z Janovy tváře vyzařovala blaženost a radost, ale oči měl vždy skromně sklopené. I ve veselosti znal hranice, proto byl vždy mírný a nikdy nepropukal v hlasitý smích. Měl na něj určitě velký vliv starý kněz Coster, který vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova během života svatého Ignáce a který si ho velmi vážil. Mnozí se nad tím podívovali, protože otec Coster byl živý, veselý povahy. Ukazuje to i následující příhoda: Jednou se otec Coster čemusi s chutí zasmál, a tu před sebou uviděl zakladatele svatého Ignáce. Lekl se, ale svatý Ignác ho s láskou uklidnil slovy: „Františku, víš, dobře, že se vždy a všude směješ. Neboj se! Řekni každému, že chceš, aby ses smál. Buď veselý v Pánu! Řeholník nikdy nesmí být smutný. Vždyť všechno ho povzbuzuje k tomu, aby se radoval. Františku, zůstaň veselý a směj se, buď však při tom vždy pokorný a poslušný.“ Otec Coster si tato slova určitě dobře zapamatoval a kde mohl, povzbuzoval jimi i ostatní. Jan byl v témže domě, kde i otec Coster. Mladý novic se snažil i v této ctnosti vynikat, nešlo to však bez sebezapření. Lidské povahy jsou různé a jen člověk velkých ctností může být s jinými zadobře. Jan si proto umínil: Stůj co stůj se neuspokojím, dokud nebudu každého člověka milovat stejně, abych uměl pracovat na spáse všech lidí bez výjimky a všechny získal pro Krista. Největším pokáním je mi společné bydlení s ostatními. – Takové byly jeho zásady.

Pokoj s vámi

Dva novici, kteří byli jen krátce v noviciátě, se jednou na procházce pohádali. Cestou se potkali s Janem Berchmansem. Chtěl je smířit, ale když zjistil, že slovy nic nezmuže, klekl si mezi ně a pro-

sil je pro lásku Ježíše Krista a pro úctu k matce, k Tovaryšstvu Ježíšovu, aby se přestali hádat. A to pomohlo. Náhle bylo po roztržce. Novici nemohli nevslyšet jeho prosby, protože si ho velmi vážili a ctili pro příkladně chování a laskavost ke všem.

Andělský novic se snažil každého vysoko cenit. Když u jiných viděl něco dobrého, následoval to. Do svého deníku si zapsal: „Budu se varovat odsuzování jiných anebo se míchat do cizích věcí. Když zjistím něco, co už nemůžeme urovnat, anebo překazit, vzbudím v sobě soucit vůči viníkovi a podívám se na své mnohé hříchy a nedostatky a pomodlím se *Zdravas, Maria* anebo nějakou jinou modlitbu na zadostiučnění.“

Novic Bernart Vittorio takto svědčil o Janovi Berchmansovi: „Nikdy ho nebylo slyšet hovořit o cizích chybách. Když přišlo na takové řeči, hned dal najevo, že mu to není milé, a šikovně a laskavě obrátil řeč na něco jiného.“

Z plnosti srdce hovoří ústa

Možná někoho napadne otázka: O čem vlastně Jan hovořil? Odpověď je jednoduchá a úměrná jeho povolání: o Bohu, božských věcech. Například takto: „Obchodník rád vypráví o svém obchodě, voják o vojně, vzdělanec o vědě, proč by tedy křesťan a řeholník nehovořil rád o Ježíši Kristu, jeho příkladu a o nebeském učení?“

Aby Jan strávil čas vyhrazený pro odpočinek užitečně a bohumile, vyhledal si pěkné příklady ze životopisu svatých anebo z dějin Tovaryšstva Ježíšova či příklady o Matce Boží, o lásce Božského Spasitele ve Svátosti oltářní, a měl téma na rozhovor. Takovéto rozhovory ho posilovaly v lásce k Bohu, jak vyznal svému duchovnímu otci: „Polední odpočinek mě povzbuzuje, abych celý den obětoval Pánu Bohu. Večerní odpočinek je zase dobrou přípravou na ranní rozjímání a svaté přijímání.“

Dokončení noviciátu

Jan Berchmans se stal prefektem spolunovicem. Měl za úkol oznamovat rozkazy otce magistra a zastupovat ho v některých záležitostech. S Janovou prací prefekta byli všichni spokojeni. Vždy byl pokorný, považoval se za sluhu a za ne-

hodného přebývat se spolubratry. Měl zásadu: „Musím se považovat za žebráka, kterého přijali do řehole jen z milosrdenství.“ Nebyla to prázdná slova, což dokládají i výpovědi ostatních. „Tajně nám čistil boty, hlavně tehdy, když jsme je měli nejvíce zablácené po procházce v dešti.“ Otec Bauters řekl, že když byl Jan Berchmans prefektem, častokrát před ním poklekl a prosil, aby sám oznámil trest těm, na které se vztahoval, protože to bylo pro Jana těžké. Milejší mu bylo čistit lampy za jiné, než jim oznamovat rozkazy či tresty.

Základ lásky

Ten, kdo není ponížený, nemůže upřímně milovat bližního. Jan Berchmans říkal: „Skutečně ponížení jsou jen ti, kteří nepoznají samochválu a pochvalu od jiných.“ Jan byl v tomto velmi příkladný. Žádal o nejhorší šaty, jaké se v domě nacházely, a když ho veřejně pochválili, velmi se zarmoutil. Svědectví o tom podal jeden jeho spolunovic: „Bylo nám ho líto, když našel docela prázdný lístek, na kterém měly být od spolunoviců napsané jeho chyby. Tak se zarmoutil, že jsme ho museli utěšovat, jako by prožíval nějaké velké neštěstí.“

Jeho soužití s ostatními velmi pěkně popsal papež Pius IX., když ho vyhlásil za blahoslaveného: „Jan Berchmans, naplněný ubohým míněním o sobě, s radostí v srdci konal nejnižší práce. Byl skromný, tichý a láskyplný k jiným, ale tvrdý a přísný na sebe; trýznil své tělo a sotva mu dopřál potřebný pokrm.“

Sliby

Jan měl už po prvním roce noviciátu tzv. devocionální, to znamená ze zbožnosti vykonané soukromé sliby. Ty ho však neuspokojily a ani nemohly. Toužil po slibech, kterými by se stal údem řádu a Ježíšovým společníkem. Konečně nadešel, po dvou letech noviciátu, touženě očekávaný den. Janovo srdce naplnily nevýslovné pocity, čehož je důkazem dopis, ve kterém otci oznamuje svou radost:

„Světsky smýšlející rodiče, jejichž srdce jsou plná falešné ctižádosti, se velmi radují, když jejich děti vstupují do manželství s panovníky anebo velikány tohoto světa. Dej, Bože, aby tito rodiče později, třeba i po celou věčnost neoplakávali osud svých dětí.

Tobě, drahý otče, zvěstuje můj dopis doce-
la jinou radost. Takovou, která nemůže být
ničím zkalená. Raduj se! Ano, raduj se! Tu
je kalich plný pravé radosti! Co to má být?
Tvůj syn, doufám, 25. září zemře. Zemře?
Ano, odumře tomuto světu smrtí spraved-
livých. Kde a jak? Chci umřít na Ježíšo-
vě kříži, s Ježíšem přibitým třemi klíny:
věčnou chudobou, čistotou a poslušností.
Ó, jak sladké je umírat v Ježíšově náru-
či! Raduj se, ctihodný otče, tvůj syn bude
po té smrti žít. Co je blaženější, radostně-
jší život, než život po boku takového ženi-
cha (Krista)? Ó, dej, Bože, aby moje du-
še dobře připravila tuto hostinu Nejsvětější
Trojici, Panně Marii a andělům. Takovou
láskou a úctou, jaká jim náleží. Budu se
o to v tyto dny snažit. Ale moje slabé síly
na to nestačí, proto, drahý otče, prosím, vy-
pros mi sloužením tří mší svatých k úctě
Ducha Svatého v montaignenské kapli moc-
nou ochranu a pomoc Panny Marie. Dou-
fám, že se za mě budou modlit i dědeček,
babička, strýcové, tety a přátelé.

Ještě jednou se z celého srdce odevzdá-
vám do mše svaté vaší důstojnosti.⁽¹⁾

V Mecheleu, v noviciátu Tovaryšstva
Ježíšova, 2. září 1618.

Vaší důstojnosti ponížený a poslušný syn
v Kristu, Jan Berchmans“

Dne 25. září 1618 Jan Berchmans po-
klekl před oltář a v přítomnosti předsta-
veného nahlas přečetl sliby a zcela se
obětoval Bohu těmito slovy: „Všemohou-
cí věčný Bože, já, Jan Berchmans, slibu-
ji tvé božské velebnosti chudobu, čistotu
a věčnou poslušnost v Tovaryšstvu Ježí-
šovu...“ Vyřčením slibu se stal na věky
skutečným údem Tovaryšstva Ježíšova
a scholastikem Tovaryšstva.

(Pokračování příště)

Podle knihy Koloman Grieger S. J.:
Svätý Ján Berchmans S. J. Vzor mládeže.
Vydal Posol Božského Srdce Ježíšovo.
Trnava 1929
Upravila Silvia Koscelanská-Hajdučeková
Překlad -jk- (Redakčně upraveno)

Poznámky:

⁽¹⁾ Otec Jana Berchmans se stal knězem ještě
během noviciátu svého syna.

Kde je Boží Duch, tam je svoboda

- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

k tomu, aby objevili „vítr“ jiné povahy.
Není náhodou, že o Letnicích sestoupil
Duch Svatý na apoštoly doprovázen „hu-
kotem silného větru“ (srov. Sk 2,2). Jako
by Duch Svatý chtěl připojit svůj podpis
k tomu, co se dělo.

Co nám tedy o Duchu Svatém říká je-
ho jméno Ruach? Obraz větru slouží pře-
devším k vyjádření moci božského Ducha
Svatého. „Duch a moc“ nebo „moc Du-
cha“ je spojení, které se
opakuje v celé Bibli. Vítr
je totiž ohromující a ne-
zdolná síla, která dokáže
pohnout i oceány.

Nicméně i v tomto pří-
padě platí, že chceme-li
objevit plný význam bib-
lických skutečností, ne-
smíme se zastavit u Staré-
ho zákona, ale musíme dojít až k Ježíši.
Vedle síly Ježíš vyzdvihne další charakte-
ristiku větru, a to jeho svobodu. Nikodé-
movi, který ho v noci navštívil, Ježíš slav-
nostně říká: „Vít vane, kam chce; slyšíš,
jak hučí, ale nevíš, odkud přichází a kam
jde. Tak je to s každým, kdo se narodil
z Ducha.“ (Jan 3,8)

Vítr je jediná věc, které nelze nasa-
dit uzdu, kterou nelze „uzavřít do láhve“
nebo do krabice. Když se snažíme vítr „za-
balit“ nebo zaškatulkovat, není to mož-
né, je svobodný. Pokoušet se uzavřít Du-
cha Svatého do pojmů, definic, tezí nebo
traktátů, jak se o to někdy snaží moderní
racionalismus, znamená ztratit ho, zne-
hodnotit ho nebo ho zredukovat na čistě
lidského a prostého ducha. V církevní ob-
lasti však existuje podobné pokušení, a to
chtít Ducha Svatého uzavřít do kánonů,
institucí, definic. Duch vytváří a oživu-
je instituce, ale on sám nemůže být „in-
stitucionalizován“, „zvěčněn“. Vítr vane,
„kam chce“, tak i Duch rozdává své da-
ry, „jak chce“ (1 Kor 12,11).

Svatý Pavel z toho učiní základní zá-
kon křesťanského jednání: „Kde je duch
Páně, tam je svoboda,“ (2 Kor 3,17) ří-
ká. Svobodný člověk, svobodný křesťan,
je ten, kdo má Božího Ducha. Jedná se
o velmi zvláštní svobodu, zcela odlišnou

od toho, jak se běžně chápe. Není to svo-
boda k tomu, aby si člověk dělal, co chce,
ale svoboda ke svobodnému konání to-
ho, co chce Bůh! Nikoliv svoboda konat
dobro nebo zlo, ale svoboda konat dobro
a konat ho svobodně, tedy z přitažlivosti,
nikoliv z donucení. Jinými slovy svoboda
dětí, nikoli otroků.

Svatý Pavel si je dobře vědom zne-
užití a nepochopení, k němuž může do-
jít v souvislosti s touto svo-
bodou. Galaťanům proto
píše: „Bratři, vy jste byli
povoláni ke svobodě. Ta
svoboda však nesmí být
záminkou, abyste se vra-
celi k prosazování sebe.
Spíše si navzájem poslu-
hujte láskou.“ (Gal 5,13)

Jde o svobodu, která se
projevuje tím, co se zdá být jejím opa-
kem, projevuje se službou, a ve službě je
pouze pravá svoboda.

Dobře víme, kdy se tato svoboda stá-
vá „záminkou k prosazování sebe“. Pa-
vel uvádí stále aktuální seznam: „smil-
stvo, nečistota, chlípnost, modloslužba,
čarodějnictví, nepřátelství, sváry, žárliv-
ost, hněvy, ctižádost, nesvornost, stra-
nictví, závist, opilství, hýření a jiné ta-
kové věci“ (Gal 5,19–21). Ale taková je
i svoboda, která umožňuje bohatým vy-
kořisťovat chudé, je to ošklivá svoboda,
svoboda, která umožňuje silným vykořisťo-
vat životní prostředí. A to je ošklivá svo-
boda, to není svoboda Ducha.

Bratři a sestry, odkud čerpáme tuto
svobodu Ducha, tak protichůdnou svo-
bodě založené na sobectví? Odpověď
se skrývá ve slovech, která Ježíš jedno-
ho dne pronesl ke svým posluchačům:
„Když vás Syn osvobodí, budete skuteč-
ně svobodní.“ (Jan 8,36) Jde o svobodu,
kterou nám Ježíš dává. Prosme Ježíše,
aby nás skrze svého Ducha Svatého učinil
skutečně svobodnými muži a ženami.
Svobodnými ke službě v lásce a radosti.

Zdroj: www.vaticannews.va/cs.html
(Redakčně upraveno)

Pondělí 7. 10. 2024

6:05 Cesta k andělům: Tomáš Jirsa **7:00** V pohorách po horách: Kelčský Javorník v Hostýnských vrších **7:10** Okřídlení sousedé: Jiříčky a vlaštovky **7:25** Zachraňme kostely: Poutní kostel Navštívení Panny Marie ve Skočích u Žlutic **7:50** Flešbky – Godzone podcast: Lukáš Valach – ... až po svadbe **8:20** Chorvatsko – Moje modliteb **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Magazín Mary's Meals **9:35** Outdoor Films s Karin Razzkovou a Michalem Dvořákem: Spolek Elegant je elegantní **11:05** Harfa Noemova: Má vlast – Šárka **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Galerie ve Velké Rači **13:00** Hlubinami vesmíru s dr. Michalem Zajačkem: Galaxie **13:40** Likvidace lepry **14:00** Noční univerzita: Hasan Zahirović – Bratři Čapkové **15:30** Interview s Bohem **17:05** Lúky – obec v neustálém pohybu [P] **18:00** Sedmihlásky: Zahrajte mi, muziganti **18:05** Putování do Lurd s Luckou a Bárou: Chrám na Skále **18:10** Divadélko Bubáček (2. díl): O Kněžyni **18:25** Zahradka písničkářů: Alex Byček **18:50** Na startu: S Pavlem Tomášem Řehákem **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:30** Dobro očima zalitýma povzdechnutím – DOZP Slatinice **19:45** Přejeme si... **20:05** Přesah [P] **20:50** ARTBITR – Kulturní magazín: Františkánský klášter v Hájkou [P] **21:05** Noemova pošta: Říjen 2024 **22:10** Zelená poušť **23:10** V pohorách po horách: Pavlovské vrchy **23:20** Plody Medžugorje **23:30** V souvislostech **0:00** Profesor Otto Wichterle **0:15** Za zábami do Kamerunu **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 8. 10. 2024

6:05 U Pastýře: S hostem Pavlem Pecháčkem **7:05** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Pálava – Pavlovské vrchy **7:15** Dokořán: S Marií Retkovou **8:00** V pohorách po horách: Svantovítovy skály – Vsetínské vrchy **8:10** Buon giorno s Františkem **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** V souvislostech **9:35** Mezi pražci (118. díl): Září 2024 **10:25** Noční univerzita: Pavlína Bílková – Beze mě nemůžete nic činit **11:20** Ladak – Malý Tibet **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Múzy církevních škol: Katolické gymnázium Třebíč **13:05** Dobrá obec Dobrá **13:29** Charita Veselí nad Moravou **13:40** V pohorách po horách: Kelčský Javorník v Hostýnských vrších **14:00** K jádru věci: S Milošem Rejchrtem **15:00** V pohorách po horách: Vítkovská vrchovina – Nízký Jeseník **15:15** Život ve vztahu: Franz Kett a jeho pedagogika **16:00** Muzikanti, hrajte: Dubňanka **17:05** Dobro očima zalitýma povzdechnutím – DOZP Slatinice **17:18** Svědectví života – Attila **18:00** Sedmihlásky: Zahrajte mi, muziganti **18:05** Putování do Lurd s Luckou a Bárou: Křížová cesta **18:10** Danica a její příběhy **18:40** Cirkus Noeland (23. díl): Roberto, Kekulín a človiček **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:25** Chceme se vrátit domů **19:45** Přejeme si... **20:05** Daruj písničku [L] **21:05** Můj chrám: Jiří Pavlica, bazilika Nanebevzetí Panny Marie a svatého Cyrila a Metoděje na Velehradě **21:30** Moudrost mnichů: Mistrova řehole **21:40** Terra Santa News: 2. 10. 2024 **22:05** Má vlast: Přerov – Městský dům **23:45** Vitráže v kapli Ducha Svatého **0:10** Dědictví otců zachovej nám, Pane! **0:32** Lurdský příběh: Píseň o Bernadettě **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 9. 10. 2024

6:05 Cesta k andělům: Araik Abajyan – arménský křesťan **6:55** Harfa Noemova: A. Dvořák – Mše D dur **7:20** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Dalešická přehrada **7:30** Noční univerzita: Hasan Zahirović – Bratři Čapkové **9:00** Generální audience papeže Františka [L] **10:05** Poutníci času: S kapelou The Tap Tap **10:20** Dům ze skla?: S Mons. Tomášem Holubem **11:30** Živě

TELEVIZE DOBRÝCH ZPRÁV

■ Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.
■ Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka
TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z Nemocnice sv. Alžběty Na Slupi: Praha [L] **13:10** Můj chrám: Jana Svobodová, zpěvačka a výtvarnice, v kostele sv. Jakuba, Hostivice **13:30** Štětce a píšťalou **14:00** Žehnání rajského dvora: Praha, Nemocnice sv. Alžběty [L] **14:35** Mosambik – Jsem vnitřní uprchlík **15:00** To nejlepší na konci: MFF Strážnice 2024 **16:40** Přesah **17:30** Terra Santa News: 9. 10. 2024 [P] **18:00** Sedmihlásky: Zahrajte mi, muziganti **18:05** Putování do Lurd s Luckou a Bárou: Zázračná medaillka **18:10** Strýček Emu: František a zvířátka **18:21** Svatá Kateřina Sienská **18:46** V pohorách po horách: Babky v západních Tatrách **19:00** Adorace [L] **19:45** Přejeme si... **20:05** Nebojte se...: Ptejte se kněze [L] **21:10** Moudrost mnichů: Ctnosti a přednosti **21:20** Noční univerzita: Pavla Petrášková – Žeň je hojná, ale dělníků málo [P] **22:20** Mezi pražci (118. díl): Září 2024 **23:05** Dokořán: S Jiřím Kolboubou **0:00** Generální audience papeže Františka **0:20** Cenakolo: svědectví o Lásce, milosrdenství a přátelství **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 10. 10. 2024

6:05 U Pastýře: S hostem Jiřím Davidem **7:00** Salesiáni v Brazílii **7:20** Rozumíme médiím: Co je dobrá novinařina a jak ji poznat **7:42** Poutníci času: S Janou a Danem Urbanovými **7:57** Bohosudov **8:15** Dobro očima zalitýma povzdechnutím – DOZP Slatinice **8:30** Terra Santa News: 9. 10. 2024 **9:00** Živě s Noe [L] **9:10** Zachraňme kostely: Poutní kostel svatě Anny na Annabergu – Andělské hoře **9:30** V pohorách po horách: Křížové kameny v okolí Polné **9:45** Noemova pošta: Říjen 2024 **10:50** Sedm divů v Těrchově **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** S chutí přes práh: Dcery Božské Lásky v Opavě **13:10** Nededza **13:35** Můj chrám: JUDr. Daniela Drtinová, moderátorka a novinářka **14:00** V pohorách po horách: Kelčský Javorník v Hostýnských vrších **14:10** K jádru věci: S Michalem Stehlikem **15:20** Bačkorám navzdory: Alice v říši divů **15:35** Generální audience papeže Františka **16:00** Narozeninový koncert Jiřího Pavlice: Ostrava, Multifunkční hala Gong **18:00** Sedmihlásky: Zahrajte mi, muziganti **18:05** Putování do Lurd s Luckou a Bárou: Cesta domů **18:10** Ovečky: 28. neděle v mezidobí **18:35** Lúky – obec v neustálém pohybu **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:30** Setkání: Stanislav Antoš – Domažlice **19:45** Přejeme si... **20:05** U NÁS aneb Od cimbalu o lidové kultuře [L] **21:30** Moudrost mnichů: Umění milovat sám sebe i ostatní **21:50** Pod lampou [P] **23:55** Milosrdní bratři v Čechách a na Moravě **0:35** V pohorách po horách: Velký Roudný **0:40** Na startu: S Terezou Slánskou **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 11. 10. 2024

6:05 Cesta k andělům: Zdeněk Pololánik – hudební skladatel **7:00** Kmochův Kolín 2019: Dechový orchestr Harmonie 1872 Kolín **7:35** Kaplani naděje: Ondřej Doskočil a Ludmila Míchalová Mikšíková **7:50** Magazín Mary's Meals **8:10** Naši – osobnosti lidové kultury – Eva Rejšková **8:26** Múzy církevních škol: CZŠ

Veselí nad Moravou **8:41** Setkání: Pavla Lowentalová **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Lúky – obec v neustálém pohybu **10:00** Přesah **10:45** Galandovci a Zdenko Horecký **11:10** ARTBITR – Kulturní magazín: Františkánský klášter v Hájkou **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Daruj písničku **14:00** Outdoor Films: S Arnoštem Vašíčkem **15:35** Zahradka písničkářů: Alex Byček **16:00** Nebojte se...: Ptejte se kněze **17:05** Duch národa žije v písni **18:00** Sedmihlásky: Zahrajte mi, muziganti **18:05** Bible v písku: Ukřížování **18:10** Cirkus Noeland (12. díl): Roberto, Kekulín a závistivý kouzelník **18:40** Přejeme si... **19:00** Cena Celestýna Opitzte: Brno, sál Konventu Milosrdných bratří [L] **20:35** Poutníci času: S kapelou The Tap Tap **20:50** V pohorách po horách: Kelčský Javorník v Hostýnských vrších **21:00** Poletuchy: Na skok na Tábor **21:50** Dokořán: S Marií Retkovou **22:35** Hrubá hudba na Crossroads 2021 **23:00** Když bolí tělo: Rehabilitace **0:05** Prostějov v době koronaviru **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Sobota 12. 10. 2024

6:05 U Pastýře: hostem Jan Sokol **7:00** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka – Podzimní krajina západní části národního parku Podyjí **7:25** Zambie – DJ Baza **7:50** V pohorách po horách: Lovso – České středohoří **8:00** Svědectví života – Michal **8:20** Institut Bearzi v Udine **8:30** Sedmihlásky: Zahrajte mi, muziganti **8:35** Cirkus Noeland (23. díl): Roberto, Kekulín a človiček **9:00** Ovečky: 28. neděle v mezidobí **9:20** Strýček Emu: František a zvířátka **9:40** Malý Cambridge **10:02** Turiec, region magických vod **10:25** Absolventi: Anton Jablonický **10:49** Krasňany **11:24** Intarzovaný svět Jana Mařika **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Duchovní menu [P] **12:30** Pod lampou **14:40** Mezi pražci (118. díl): Září 2024 **15:30** Se salesiány na jihu Madagaskaru: IJELY – Misijní stanice na náhorních rovinách **16:00** Co Chod, to roztodivná letora: MFF Strážnice 2024 **17:35** Dobro očima zalitýma povzdechnutím – DOZP Slatinice **18:00** Slovo na neděli: 28. neděle v mezidobí [P] **18:20** Smírčí kříž **18:50** V souvislostech [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** V pohorách po horách: Beňuška v pohoří Nízké Tatry [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** The Chosen III. (7. díl): Kdo má uši k slyšení [P] **21:20** Dobrodružství před kamerou [P] **22:30** Modlitba růžence z Fatimy [L] **23:35** Jak potkávat svět: S Jindřichem Štreitem **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 13. 10. 2024

6:05 Večer chval: Živá modlitba a chvála – SWG **7:05** Můj chrám: Kristína Koldinská, právnička a VŠ pedagog, v kostele sv. Štěpána v Praze **7:30** Albánie – Metanoia **8:00** ARTBITR – Kulturní magazín: Františkánský klášter v Hájkou **8:15** Slovo na neděli: 28. neděle v mezidobí **8:35** U NÁS aneb Od cimbalu o lidové kultuře **10:05** Poutníci času: s rodinným cirkusem Josef Wertheim [P] **10:30** Mše svatá [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech **12:40** Terra Santa News: 9. 10. 2024 **13:00** Muzikanti, hrajte: Moravanka **14:20** Dobrodružství před kamerou **15:35** The Chosen III. (7. díl): Kdo má uši k slyšení **16:55** Sedmihlásky: Na pastvě [P] **17:00** Ovečky: 28. neděle v mezidobí **17:20** Cirkus Noeland (24. díl): Roberto, Kekulín a Bílá paní **17:45** Strýček Emu: Vlaky [P] **18:00** Přejeme si mír – koncert Pavla Helana s hosty: Ukrajina jsi Ty III [L] **19:36** Setkání: František Talíř, Dobrá Voda **19:45** Přejeme si... **20:05** Matka Petra od svatého Josefa [P] **21:55** Moudrost mnichů: Ponoření se do... **22:10** Ondřej Havelka a jeho Melody Makers v GONGU **23:05** Otcovské srdce **0:45** Polední modlitba Sv. otce Františka **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondelok 7. 10. o 18:00 hod.: Posvätné miesta kresťanskej viery (Múzeum milosrdného Samaritána)

Dnes navštívime oblasť Mahale Adumim medzi Jeruzalemom a Mŕtvym morom. Je to archeologická lokalita, ktorá bola v byzantskom období identifikovaná ako miesto podobenstva o milosrdnom Samaritánovi. Hostinec Milosrdného Samaritána je dnes archeologickým parkom, v ktorom sa nachádzajú staroveké židovské a kresťanské mozaiky, historické predmety, cisterny na vodu či samaritánske sarkofágy.

Utorok 8. 10. o 20:25 hod.: Vatikánske múzeá (Sixtínska kaplnka – Michelangelovo majstrovské dielo)

V tejto časti dokumentárneho seriálu nám riaditeľ Vatikánskych múzeí a iní odborníci porozprávajú o tom, ako sa vyvíjala stavba Sixtínskej kaplnky v priebehu dejín.

Streda 9. 10. o 16:05 hod.: Pieseň ako modlitba

Inšpiratívne rozhovory so známymi i menej známymi autormi kresťanskej hudby o tom, ako vzniká pieseň a aký odkaz v sebe nesie.

Štvrtok 10. 10. o 20:20 hod.: Adorácia

Večerná modlitba pred Najsvätejšou sviatosťou.

Piatok 11. 10. o 20:30 hod.: BIBLIA / Jozef Egyptský

Filmové rozprávanie o dramatickom osude Jakobovho najmilovanejšieho syna Jozefa, ktorého jeho bratia zožieraní závidistou predali do otroctva. Otcova láska a žiarlivosť bratov zasadili do Jozefovho života kamene neľahkého údolu.

Sobota 12. 10. o 18:05 hod.: Tvorivo (Ani oko nevidelo...)

Ani oko nevidelo, čo máme pre vás nachystané v novej časti Tvoriva! Vlastnoručne vyrobené puzdro na okuliare aj krásny model ľudského oka...

Nedeľa 13. 10. o 13:30 hod.: Na tónoch vďačnosti

V relácii Na tónoch vďačnosti chceme zahrať a zaspomínať si na tých, ktorí slávia životné jubileum, alebo tých, ktorým chceme prejať vďaku za ich pomoc a príklad.

CINELUX – sobota 12. 10. 2024: Film: Sloboda

Cesta do vnútra človeka, na ktorej sme dosiahli povolenie vstúpiť a hovoriť s ľuďmi, ktorí len zriedka prehovorili slovo, a na miestach, ktoré zostávajú svetu uzavreté: v kláštoroch. Je to naša príležitosť spoznať, čo vedie človeka v 21. storočí k tomu, že sa rozhodne uzavrieť sa medzi štyri steny do konca života.

Liturgická čtení

Nedeľa 6. 10. – 27. nedeľa v mezidobí

1. čt.: Gn 2,18–24
 Ž 128(127),1–2.3.4–5.6
 Odp.: srov. 5 (*Ať nám Hospodin žehná po všechny dny našeho života.*)
 2. čt.: Žid 2,9–11
 Ev.: Mk 10,2–16

Pondělí 7. 10. – památka Panny Marie Růžencové

1. čt.: Gal 1,6–12
 Ž 111(110),1–2.7–8.9+10c
 Odp.: 5b (*Hospodin bude neustále pamatovat na svou smlouvu. Nebo: Aleluja.*)
 Ev.: Lk 10,25–37

Úterý 8. 10. – ferie

1. čt.: Gal 1,13–24
 Ž 139(138),1–3.13–14ab.14c–15
 Odp.: 24b (*Veď mě, Hospodine, cestou odvěkou!*)
 Ev.: Lk 10,38–42

Středa 9. 10. – nezávazná památka sv. Dionýsia nebo sv. Jana Leonardiho

1. čt.: Gal 2,1–2.7–14
 Ž 117(116),1,2
 Odp.: Mk 16,15 (*Jděte do celého světa a hlásejte evangelium. Nebo: Aleluja.*)
 Ev.: Lk 11,1–4

Čtvrtek 10. 10. – ferie

1. čt.: Gal 3,1–5
 Lk 1,69–70.71–72.73–75
 Odp.: 68 (*Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, neboť navštívil svůj lid.*)
 Ev.: Lk 11,5–13

Pátek 11. 10. – nezávazná památka sv. Jana XXIII.

1. čt.: Gal 3,7–14
 Ž 111(110),1–2.3–4.5–6
 Odp.: 5b (*Hospodin bude neustále pamatovat na svou smlouvu. Nebo: Aleluja.*)
 Ev.: Lk 11,15–26

Sobota 12. 10. – nezávazná památka sv. Radima nebo sobotní památka Panny Marie

1. čt.: Gal 3,22–29
 Ž 105(104),2–3.4–5.6–7
 Odp.: 8a (*Hospodin pamatuje věčně na svoji smlouvu. Nebo: Aleluja.*)
 Ev.: Lk 11,27–28

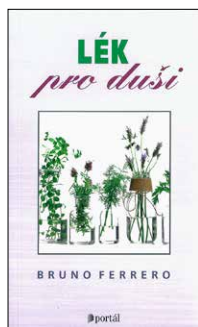
BREVIÁŘ PRO LAIKY

5. – 12. ŘÍJNA 2024

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 6. 10.	PO 7. 10.	ÚT 8. 10.	ST 9. 10.	ČT 10. 10.	PÁ 11. 10.	SO 12. 10.									
Antifona	1028	1148	1653	1870	1060	1181	1075	1197	1091	1214	1106	1230	1666	1883		
Žalm	783	881	783	881	786	884	783	881	783	881	785	883	783	881		
Ranní chvály:																
Hymnus	1029	1148	1653	1870	1061	1181	1076	1197	1091	1214	1107	1231	1666	1883		
Antifony	1030	1149	1554	1750	1062	1182	1076	1198	1092	1215	1107	1232	1123	1248		
Žalmy	1030	1150	813	914	1062	1183	1076	1198	1093	1215	1108	1232	1124	1249		
Krátké čtení a zpěv	1033	1152	1554	1750	1065	1186	1079	1201	1095	1218	1111	1235	1668	1885		
Antifona k Zach. kantiku	719	812	1554	1751	1065	1186	1080	1202	1095	1218	1111	1235	1669	1886		
Prosby	1033	1153	1655	1872	1065	1186	1080	1202	1095	1219	1111	1236	1655	1886		
Závěrečná modlitba	719	812	1555	1751	1065	1187	1556	1752	1096	1219	1112	1236	1656	1888		
Modlitba během dne:																
Hymnus	1034	1157	1050	1171	1066	1187	1081	1203	1096	1220	1112	1237	1127	1253		
Antifony	1035	1155	1051	1171	1066	1188	1081	1203	1097	1220	1113	1237	1128	1253		
Žalmy	1035	1155	1051	1171	1067	1188	1081	1204	1097	1220	1113	1238	1128	1254		
Krátké čtení	1037	1157	1054	1174	1069	1190	1084	1206	1100	1223	1115	1240	1130	1256		
Závěrečná modlitba	719	812	1054	1174	1069	1191	1084	1206	1100	1224	1116	1240	1131	1256		
Nešpory:	SO 5. 10.															
Hymnus	1024	1143	1039	1158	1660	1877	1071	1192	1085	1208	1101	1225	1117	1242	1132	1258
Antifony	1025	1144	1040	1159	1555	1751	1071	1193	1086	1209	1102	1226	1118	1243	1133	1259
Žalmy	1025	1144	1040	1159	1661	1878	1072	1193	1087	1209	1102	1226	1118	1243	1133	1259
Kr. čtení a zpěv	1027	1146	1043	1162	1555	1751	1074	1195	1089	1212	1105	1229	1120	1246	1135	1261
Ant. ke kant. P. M.	719	811	720	812	1555	1752	1074	1196	1090	1212	1105	1229	1121	1246	720	813
Prosby	1028	1147	1043	1163	1664	1881	1074	1196	1090	1212	1105	1229	1121	1246	1135	1261
Záv. modlitba	719	812	719	812	1555	1751	1075	1196	1556	1752	1106	1230	1122	1247	721	813
Kompletář:	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1254	1391	1257	1395	1260	1398	1238	1374

PRO POTĚCHU DUŠE

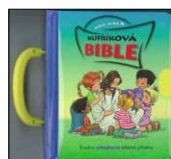

LÉK PRO DUŠI
Bruno Ferrero • Z italštiny přeložil Dan Liška • Odpovědný redaktor Martin Bedřich

Další titul úspěšné řady knih „pro duši“ přináší nové povídky a duchovní zamyšlení, které mohou jako v „tabletkách“ pomáhat bolavé a unavené duši, ale své místo najdou i při osobní meditaci, v katechezi či během rodinné četby.

Portál, s.r.o. • Brož., 115x190 mm, křídlový papír, 88 stran, 159 Kč

PRO DĚTI

MOJE MALÁ KUFŘÍKOVÁ BIBLE
Napsala Cecilie Olesenová • Ilustroval Gustavo Mazali • Z angličtiny přeložil Adam Boržič • Redakce Petr Fryš a Ladislav Žilka

Kufříková Bible má pevné stránky, které děti nezničí tak snadno jako papír. Na hřbetu je praktické plastové ouško, takže Bible vypadá jako malý kufřík. V knize naleznete třicet nejznámějších bohatě ilustrovaných biblických příběhů. Každý příběh je převyprávěn jednoduše, stručně a snadno uchopitelně pro nejmenší čtenáře.

Česká biblická společnost • Dotisk druhého upraveného vydání • Váz., 132x155 mm, karton, 62 stran, 288 Kč

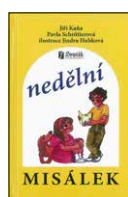
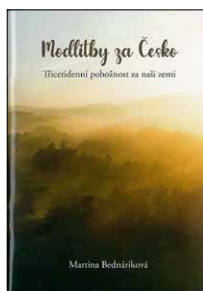
POBOŽNOST ZA ČESKÝ NÁROD

MODLITBY ZA ČESKO • TŘICETIDENNÍ POBOŽNOST ZA NAŠI ZEMI

Martina Bednářiková
Překlad Lucie Ceketová

Tato brožurka je pozváním bojovat za Česko jediným způsobem, který nás přivede k vítězství – na kolenou. Vyprosme během třiceti dnů naši zemi v srdce Evropy vše, co potřebuje, především Boží požehnání. Vyšlo s církevním schválením.

Samara
Brož., A6, 48 stran, 65 Kč

NEDĚLNÍ MISÁLEK
Jiří Kaňa, Pavla Schrötterová
Ilustrace Jindra Hubková

Ilustrovaná knížka k seznámení dětí s průběhem a tajemstvím mše svaté. Vyšlo s církevním schválením.

Nakladatelství Sypták • Váz., 112x170 mm, 104 stran, 275 Kč

MISÁLEK PRO NEJMENŠÍ

Jiří Reinsberg • Ilustrace Miro Pogran

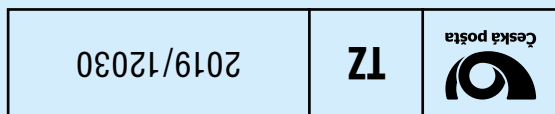
Text známého kněze spolu se srozumitelnými obrázky pomůže rodičům uvádět děti do tajemství mše svaté. Vyšlo s církevním schválením.

Nakladatelství Sypták
Váz., 118x165 mm, 62 stran, 225 Kč

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
 Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

779 00 Olomouc
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.